

Sygn. akt I CSK 722/19

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z wniosku P. [...] S.A. w K.

przy uczestnictwie K. J.

o wpis,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 27 lutego 2020 r.,

na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy

od postanowienia Sądu Okręgowego w W.

z dnia 9 maja 2019 r., sygn. akt V Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 9 maja 2019 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację wnioskodawczyni P. [...] S.A. w K. (dalej jako: „P. [...]”) od postanowienia Sądu Rejonowego w W. z dnia 2 października 2018 r. uchylającego dokonany w dniu 17 maja 2018 r. na wniosek P. [...] wpis w dziale III księgi wieczystej nr [...] ograniczenia prawa własności nieruchomości uczestniczki K. J. polegającego na przeprowadzeniu i utrzymaniu (konserwacji) na działce nr [...] linii energetycznej 400 kV M. – X., M. – P.. Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że przedłożona przez wnioskodawczynię decyzja administracyjna mająca być podstawą wpisu nie została przedstawiona w postaci urzędowego odpisu, a art. 129 § 2 k.p.c. nie znajduje zastosowania w postępowaniu wieczystoksięgowym.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez wnioskodawczynię. Wnosząc o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca powołała się na potrzebę wykładni przepisów wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów tj. art. 129 § 2 w zw. z art. 129 § 3 k.p.c. i art. 2 § 2 ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. Prawo o notariacie (jedn. tekst: Dz.U. 2019, poz. 540 dalej jako: „p.n.”), których stosowanie w postępowaniu wieczystoksięgowym budzi poważne wątpliwości.

Złożona przez uczestniczkę odpowiedź na skargę kasacyjną została zwrócona, a w piśmie procesowym złożonym w toku postępowania kasacyjnego uczestniczka wniosła o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącej, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi

nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na tym, że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów wymaga wykazania, że określony przepis prawa, mimo że budzi poważne wątpliwości, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje wyraźnie wskazane przez skarżącą rozbieżności w orzecznictwie w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych, które należy przytoczyć (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, niepubl. i z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/04, niepubl.).

Lakoniczny wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nie spełnia tych wymogów. Skarżąca nie uwzględniła, że na etapie przedsądu Sąd Najwyższy nie bada podstaw skargi ani ich uzasadnienia, nieskuteczne jest zatem odwoływanie się we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania do innych elementów kreatywnych skargi. Nieprzekonujące jest również odwoływanie się na potwierdzenie mającej mieć miejsce rozbieżności w orzecznictwie sądów głównie do orzeczeń sądów pierwszej instancji, bez analizy orzecznictwa Sądu Najwyższego i poglądów doktryny.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego ugruntowało się natomiast ostatecznie restrykcyjne stanowisko motywowane specyfiką postępowania wieczystoksięgowego, że zarówno w art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (jedn. tekst: Dz.U. 2019, poz. 2204), w którym jest mowa o dokumentach stanowiących podstawę wpisu, jak również w art. 626² § 3 k.p.c., w którym jest mowa o dokumentach, które należy załączyć do wniosku o wpis, chodzi o oryginały tych dokumentów (dokumenty źródłowe),

które mogą być zastąpione ich odpisami wtedy, gdy można to wywieść z przepisu szczególnego, takim natomiast nie jest art. 129 k.p.c. (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 2 grudnia 2016 r., I CSK 819/15, niepubl., z dnia 28 lutego 2017 r., I CSK 133/16, OSNC 2017 nr 11, poz. 129, i z dnia 25 marca 2019 r., I CSK 812/17, niepubl.). Przeciwnie stanowisko wyrażone w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2014 r., V CSK 9/14 (OSNC 2015, nr 12, poz. 146), nie było kontynuowane w dalszym orzecznictwie, a zapadło w szczególnych okolicznościach, w których w archiwach nie było akt sprawy, w której wydano decyzję, co uniemożliwiało uzyskanie odpisu zgodnie z art. 250 § 1 k.p.c.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

Sąd Najwyższy nie orzekał o kosztach postępowania kasacyjnego odpowiedź na skargę, w której uczestniczka złożyła wniosek w tym przedmiocie została zwrócona, a w piśmie procesowym złożonym w toku postępowania kasacyjnego nie sformułowano wniosku o zasądzenie kosztów postępowania kasacyjnego.